

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 170/2017-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Krnáčom, Námestie SNP 70/36, Zvolen, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 50/2016 z 5. októbra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 7. februára 2017 sa [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), domáhal vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho v záhlaví označených základných práv a slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 50/2016 z 5. októbra 2016 a ktorým by napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Predmetom dovolacieho konania bolo rozhodovanie o dovolaní sťažovateľa z 22. mája 2015 proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Co 1263/2014 zo 17. marca 2015, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 15 C 154/2012-174 z 2. júna 2014 o zamietnutí žaloby sťažovateľa, ktorou sa podľa § 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) domáhal proti Slovenskej republike – Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky a Slovenskej republike – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky náhrady škody z titulu nemajetkovej ujmy v súvislosti s trestným stíhaním a obvinením jeho osoby pre zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1 a 3 písm. a) a d) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť v období od roku 2002 do novembra 2008 voči osobe R. Z.

3. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku, keď vychádzajúc z právnej úpravy účinnej v čase podania tohto mimoriadneho opravného prostriedku dospel k záveru, že nie je prípustné podľa § 238 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a že v dovolacom konaní neboli zistené vady konania uvedené v § 237 ods. 1 OSP vrátane sťažovateľom namietaného odňatia mu možnosti konať pred súdom [písm. f)], ktoré odôvodnil dôvodmi uvedenými v § 241 ods. 2 písm. a), b) a c) OSP, t. j. že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Z uvedených dôvodov najvyšší súd vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu neskúmal.

4. S uvedenými závermi najvyššieho súdu sťažovateľ nesúhlasí a s poukazom na to, že ťažiskom jeho dovolacej argumentácie boli *„vady konania a rozhodnutí súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu majúce charakter vady, kedy sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom“*, v sťažnosti namieta, že najvyšší súd *„nepristúpil*

k dovolaniu sťažovateľa s náležitou starostlivosťou a neposúdil a nerozhodol o ňom zo všetkých sťažovateľom namietaných hľadísk a okolností zakladajúcich prípustnosť dovolania, čím vlastné rozhodnutie posunul do roviny arbitrárnosti“. Podľa názoru sťažovateľa „*odôvodnenie rozhodnutia o dovolaní nezodpovedá požiadavkám upraveným ust. § 451 ods. 2, § 393 ods. 2 a ods. 3 C. s. p. Odôvodnenie skutkových a právnych záverov (posúdenia) vyslovených v dovolacom rozhodnutí Najvyšší súd obmedzil na všeobecné, neurčité a nepreskúmateľné formulácie (bez zohľadnenia individuálnych a konkrétnych hľadísk posudzovanej veci), vo svetle ktorých vyznieva uznesenie dovolacieho súdu ako rozhodnutie arbitrárne, svojvoľné a nepreskúmateľné. Odôvodnenie rozhodnutia o dovolaní nespĺňa kritériá kladené ústavnoprávnou úpravou a judikatúrou a takýto stav znamená odňatie možnosti sťažovateľa konať pred súdom. Zo zdôvodnenia napádaného dovolacieho uznesenia nie je zrejmé ani to, z akých skutkových východísk a dôkazov Najvyšší súd vyvodil právne závery o neprípustnosti dovolania vo vzťahu k jednotlivým konkrétnym vadám produkovaným sťažovateľom“.* Na podporu svojich argumentov sťažovateľ poukazuje na rozhodnutia ústavného súdu vo veciach vedených pod sp. zn. I. ÚS 395/2016, sp. zn. I. ÚS 320/2016 a sp. zn. II. ÚS 25/2011.

II.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd (každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

6. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04). V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

7. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016), resp.

Civilného sporového poriadku (účinného od 1. júla 2016), ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa. Pre neprípustnosť dovolania najvyšší súd ani nemá právomoc preskúmať dôvodnosť dovolania z hľadiska dovolateľom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Je nepochybné, že do obsahu práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania (strane sporu) poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo.

9. Jedným z takýchto dôvodov bolo (s účinnosťou do 30. júna 2016) aj odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, v súvislosti s ktorým ústavný súd judikoval, že ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v mimoriadnom opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodu na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní (II. ÚS 249/05, III. ÚS 171/06 III. ÚS 307/07, III. ÚS 240/09). Právo na súdnu ochranu sa však v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

10. Ústavný súd v minulosti viackrát judikoval, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia

civilného procesu (IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

11. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľovi k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch (m. m. I. ÚS 145/2010).

12. Z uvedených hľadísk ústavný súd preskúmal aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu (bod 3), avšak nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), ktorý by nemal oporu v procesných kódexoch, ktoré bol najvyšší súd v čase svojho rozhodovania povinný na daný prípad aplikovať.

13. Najvyšší súd v relevantnej časi odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol, že *„v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p... Sama tzv. iná vada prípustnosť dovolania nezakladá... Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p... Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní..., samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá... Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O. s. p. ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.“*

14. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia sa ústavný súd presvedčil, že najvyšší súd sa mimoriadnym opravným prostriedkom sťažovateľa proti rozsudku odvolacieho súdu neodmietol zaoberať, jeho dovolanie riadne preskúmal, a to nielen so zreteľom na ním uplatnené dovolacie dôvody, ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania, ale aj na ďalšie vady konania, ktoré však nezistil, preto následne sformuloval svoj právny záver o neprípustnosti podaného mimoriadneho opravného prostriedku a rozhodol o ňom zákonom predpokladaným spôsobom zohľadniac pritom nielen relevantnú judikatúru najvyššieho súdu, ale aj judikatúru ústavného súdu. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu tak nevykazuje znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom v záhlaví označených základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, a jeho právne závery považuje ústavný súd za ústavne udržateľné.

15. Ústavný súd ďalej konštatuje, že pokiaľ sťažovateľ na podporu svojich argumentov poukázal na jeho rozhodnutia vo veciach vedených pod sp. zn. I. ÚS 395/2016, sp. zn. I. ÚS 320/2016 a sp. zn. II. ÚS 25/2011, ktoré boli vydané v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, sťažovatelia nimi v lehote vyplývajúcej z § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde napadli priamo postup a rozhodnutia príslušných odvolacích súdov rozhodujúcich o ich žalobách podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Na rozdiel od týchto sťažovateľov sa sťažovateľ ústavného prieskumu rozsudku krajského súdu sp. zn. 13 Co 1263/2014 zo 17. marca 2015 sťažnosťou podanou ústavnému súdu v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote nedomáhal. Takýto návrh neobsahovala ani predložená sťažnosť koncipovaná kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý sťažovateľa zastupoval už v konaní pred odvolacím súdom a súdom prvého stupňa.

16. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd ani práva na spravodlivé súdne konaie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2017